

**UNIVERSITETET I OSLO
DET HUMANISTISKE FAKULTET**

Eksamen i

LING1111 - Fonetikk og fonologi 1

Høst/haust 2013

Tid: Mandag/mondag 25. november kl. 9 – 13 (4 timer/timar)

Sted/stad: Gymsal 3, Idrettsbygget

Ingen hjelpemidler tillatt.
Hjelpemiddel ikkje tillatne.

Oppgavesettet er på 3 sider, forsiden medregnet.
Oppgavesettet er på 3 sider medrekna framsida.

Sensur: 3 uker/veker

Nynorsk

Svar på to oppgåver frå fonetikken og to frå fonologien.

1. Fonetikk

- Grei ut om bruskaner i larynx. Korleis fungerer pyramidebruskaner (*arytenoid cartilages*)?
- Forklar kva ein artikulasjonsstad er. Kva for artikulasjonsstader har vi? Nemn eit døme på ein konsonant som blir uttala på kvar artikulasjonsstad. Bruk IPA.
- Grei ut om korleis vi uttalar pulmonisk egressive, glottalisk egressive, glottalisk ingressive og velarisk ingressive språklydar. Gje døme på alle typane. Bruk IPA.
- Forklar kva ein formant er i akustisk fonetikk.

2. Fonologi

- Nedanfor ser du nokre ord frå det nordamerikanske språket cree i fonetisk transkripsjon. Finn ut om [k] og [g] er allofonar av same eller ulike fonem. Argumentér for analysen din, og forklar kva vi meiner med fonem og allofon.

[ki:siga:w]	'det er dag'	[maskisn]	'sko, mokkasin'
[pihki]	'delvis'	[adimwak]	'hundar'
[ma:ga]	'men'	[iskwe:w]	'kvinne'
[kudak]	'ein annan'	[me:gwa:tʃ]	'i mellomtida'

- Nedanfor ser du nokre ord frå det nordamerikanske språket yowlumne. Gjennomfør ein generativ fonologisk analyse av orda, det vil seie: Finn fram til dei underliggjande representasjonane for dei ulike morfema og formulér fonologiske reglar for alternasjonane. Argumenter for analysen din.

FUTURUM	DUBITATIV	GERUNDIV	IMPERATIV	GLOSS
xat-en	xat-al	xat-mi	xat-ka	'ete'
xil-en	xil-al	xil-mi	xil-ka	'vikle'
bok-en	bok-ol	bok-mi	bok-ko	'finne'
la:n-en	la:n-al	lan-mi	lan-ka	'høyre'
me:k-en	me:k-al	mek-mi	mek-ka	'svelgje'
wo:n-en	wo:n-ol	won-mi	won-ko	'gøyme'

- I det tanzanianske språket digo har verbsuffikset [-a] høg tone etter nokre verb og ikkje-høg tone etter andre, som vist i tabellen nedanfor. Foreslå ein autosegmental analyse, der du reknar med at høge tonar er markerte med H og at ikkje-høge tonar er uspesifiserte. Argumentér for analysen din.

ku-rim-a	'dyrke'	ku-reh-á	'bringe'
ku-guz-a	'selje'	ku-nen-á	'snakke'
ku-ambir-a	'fortelje'	ku-aruk-á	'begynne'
ku-vugir-a	'binde opp'	ku-puput-á	'slå'
ku-dezek-a	'skjemme bort'	ku-bombor-á	'rive ned'

- Gjer greie for hovudlinene i optimalitetsteorien, og forklar rolla til CON, GEN og EVAL. Bruk døme.

Bokmål

Svar på to oppgaver fra fonetikken og to fra fonologien.

1. Fonetikk

- Grei ut om bruskene i larynx. Hvordan fungerer pyramidebruskenene (*arytenoid cartilages*)?
- Forklar hva et artikulasjonssted er. Hvilke artikulasjonssteder har vi? Nevn et eksempel på en konsonant som blir uttalt på hvert artikulasjonssted. Bruk IPA.
- Grei ut om hvordan vi uttaler pulmonisk egressive, glottalisk egressive, glottalisk ingressive og velarisk ingressive språklyder. Gi eksempler på alle typene. Bruk IPA.
- Forklar hva en formant er i akustisk fonetikk.

2. Fonologi

- Nedafor ser du noen ord fra det nordamerikanske språket cree i fonetisk transkripsjon. Finn ut om [k] og [g] er allofoner av samme eller ulike fonem. Argumentér for analysen din, og forklar hva vi mener med fonem og allofon.

[ki:sɪgɑ:w]	'det er dag'	[maskɪsɪn]	'sko, mokkasin'
[pɪhki]	'delvis'	[adɪmwak]	'hunder'
[ma:ga]	'men'	[ɪskwe:w]	'kvinne'
[kɔdɑk]	'en annen'	[me:gwa:tʃ]	'i mellomtida'

- Nedafor ser du noen ord fra det nordamerikanske språket yowlumne. Gjennomfør en generativ fonologisk analyse av orda, det vil si: Finn fram til de underliggende representasjonene for de ulike morfema og formulér fonologiske regler for alternasjonene. Argumentér for analysen din.

FUTURUM	DUBITATIV	GERUNDIV	IMPERATIV	GLOSS
xat-en	xat-al	xat-mi	xat-ka	'spise'
xil-en	xil-al	xil-mi	xil-ka	'vikle'
bok-en	bok-ol	bok-mi	bok-ko	'finne'
la:n-en	la:n-al	lan-mi	lan-ka	'høre'
me:k-en	me:k-al	mek-mi	mek-ka	'svelge'
wo:n-en	wo:n-ol	won-mi	won-ko	'gjømme'

- I det tanzanianske språket digo har verbsuffikset [-a] høy tone etter noen verb og ikke-høy tone etter andre, som vist i tabellen nedafor. Foreslå en autosegmental analyse, der du regner med at høye toner er markert med H og at ikke-høye toner er spesifisert. Argumentér for analysen din.

ku-rim-a	'dyrke'	ku-reh-á	'bringe'
ku-guz-a	'selge'	ku-nen-á	'snakke'
ku-ambir-a	'fortelle'	ku-aruk-á	'begynne'
ku-vugir-a	'binde opp'	ku-puput-á	'slå'
ku-dezek-a	'skjemme bort'	ku-bombor-á	'rive ned'

- Gjør greie for hovedlinjene i optimalitetsteorien, og forklar rolla til CON, GEN og EVAL. Bruk eksempler.